

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра дитячої хірургії

ОБ'ЄДНАННЯ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ

*До 85-річного ювілею
кафедри дитячої хірургії*

Науково-практична конференція
з міжнародною участю

18–19 травня 2023 р.

Тези доповідей

Одеса ОНМедУ 2023

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра дитячої хірургії

ОБ'ЄДНАННЯ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ

*До 85-річного ювілею
кафедри дитячої хірургії*

Науково-практична конференція
з міжнародною участю
18–19 травня 2023 р.

Тези доповідей

Одеса ОНМедУ 2023

УДК 617-053.2(043.2)
О-13

Редакційна колегія

О. О. Лосєв, М. Г. Мельниченко,
В. М. Аплевич, Л. Б. Елій

Відповідальна за випуск

д. мед. н., професор М. Г. Мельниченко

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Одеського національного
медичного університету МОЗ України
Протокол № 5 від 30.03.2023 р.*

Об'єднання науки та практики: до 85-річного
О-13 ювілею кафедри дитячої хірургії : наук.-практ.
конф. з міжнар. участю. Одеса, 18–19 травня 2023 р. :
тези доп. [Електронне видання] — Одеса :
ОНМедУ, 2023. — 356 с.
ISBN 978-966-443-124-5

Збірка містить тези доповідей учасників науково-практичної конференції з міжнародною участю, які об'єднані за тематичними напрямками, а саме: питання історії розвитку дитячої хірургії на Одещині та в Україні, сучасні досягнення дитячої хірургії та педіатричної науки в Україні, сучасні особливості викладання клінічних дисциплін у медичному вищому закладі освіти.

УДК 617-053.2(043.2)

ISBN 978-966-443-124-5

© Одеський національний
медичний університет, 2023

6. Digtyar VA, Savenko MV, Dedukh NV. Influence of different modes of increased intra-abdominal pressure on the morphological structure of the adrenal glands (experimental study). Bulletin of problems of biology and medicine. 2019;4(2):300-304. ISSN 2077–4214 [Дігтяр ВА, Савенко МВ, Дедух НВ. Вплив різних режимів підвищеного внутрішньочеревного тиску на морфологічну структуру наднирників (експериментальне дослідження). Вісник проблем біології та медицини. 2019;4(2):300–304. ISSN 2077–4214].

7. Mozhayev EA, Reka IY, Vysotsky IA. Laparoscopy in the treatment of appendicular peritonitis in children. Paediatric surgery. Ukraine. 2017;3(56):68–71. [Можаєв ЄО, Река ІЯ, Висоцький ІА. Лапароскопія в лікуванні апендикулярного перитоніту у дітей. Хірургія дитячого віку. 2017;3(56):68–71].

Стоєва Т. В. — д. мед. н., професор, завідувач кафедри педіатрії № 2, Одеський національний медичний університет, tetyana.stoyeva@onmedu.edu.ua

Джагіашвілі О. В. — к. мед. н., асистент кафедри педіатрії № 2, Одеський національний медичний університет, olga.dzhagiashvili@onmedu.edu.ua

Федін М. В. — к. мед. н., доцент кафедри педіатрії № 2, Одеський національний медичний університет, maksym.fedin@onmedu.edu.ua

Соболева К. Б. — к. мед. н., асистент кафедри педіатрії № 2, Одеський національний медичний університет, krystyna.sobolieva@onmedu.edu.ua

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ЕФЕКТИВНОЇ СЕГМЕНТАЦІЇ В ДИФЕРЕНЦІЙНІЙ ДІАГНОСТИЦІ БОЛЬОВОГО АБДОМІНАЛЬНОГО СИНДРОМУ У ДІТЕЙ

Вступ. Абдомінальний біль є однією з найчастіших скарг при зверненні до педіатра та однією з основних причин екстреної госпіталізації дітей [1–3]. Морфофункціональна незрілість органів черевної порожнини дитини зумовлює певні особливості перебі-

гу больового абдомінального синдрому в дитячому віці, зокрема запальних й адаптаційних процесів. Генералізація та неспецифічність реакцій організму дитини на запалення, подібні клінічні прояви при різних захворюваннях створюють значні труднощі в діагностиці больового абдомінального синдрому у дітей [1; 2].

Мета роботи: оптимізація діагностики при больовому абдомінальному синдромі у дітей за допомогою методу ефективної сегментації.

Матеріали та методи. Ретроспективно нами було проаналізовано медичні картки 401 дитини, які екстрено зверталися за медичною допомогою з больовим абдомінальним синдромом. Для досягнення поставленої мети був застосований метод C&RT (Classification And Regression Tree — дерево класифікації і регресії) — це спосіб автоматичного аналізу великих масивів даних, ефективний інструмент інтелектуального аналізу та передбачуваної аналітики [4; 5]. Він допомагає у вирішенні завдань із класифікації та регресії. Суть методу полягає в складанні математичної моделі, яка встановлює залежність цільової змінної від багатьох інших незалежних змінних або предикторів та прогнозує ймовірність її певного значення [5; 6].

Результати та обговорення. У ході дослідження до загальної бази даних увійшли 24 ознаки, з яких за допомогою методу C&RT були виділені найбільш значущі критерії: характеристики больового абдомінального синдрому (інтенсивність, локалізація, епізоди в анамнезі), метеоризм, діарея, лихоманка, порушення сну, міхурові симптоми, зміни в гемограмі. Як цільова змінна була обрана інтенсивність абдомінального болю на момент надходження до стаціонару, всі інші ознаки використовувалися як предиктори.

У вихідній позиції алгоритму знаходиться кореневий вузол (Вузол 0), що включає дані всіх пацієнтів ($n = 401$), які увійшли до бази даних. У кожному вузлі позначено процентне співвідношення і кількість спостережень у категоріях цільової змінної. У кореновому вузлі представленого алгоритму 79,1 % ($n = 317$) спостережень потрапили в категорію «Помірний біль» і 20,9 % ($n = 84$) спостережень належали до категорії «Виразний біль». Таким чином, оцінка інтенсивності болю на етапі первинної діагностики є першорядним критерієм, від якого залежить подальша структу-

ра алгоритму. Безпосередньо під кореневим вузлом знаходиться мітка змінної «Епізоди абдомінального болю в анамнезі», яка, як предиктор, найбільш оптимально розділяє всіх пацієнтів за інтенсивністю больового синдрому.

Для детального розгляду ключових позицій загальна схема алгоритму була сегментована на окремі фрагменти (сегмент А і В), кожний з яких відображає хід послідовного прийняття рішень з кінцевим результатом.

Початковим предиктором сегмента А є локалізація болю. У більшості хворих (42,1 %) біль у животі не мав чіткої локалізації, однак у 18,7 % пацієнтів — локалізувався у правій половині живота. Серед цих хворих кількість дітей з вираженим абдомінальним болем сягала 30,7 %, що потребувало виключення «тривожних» ознак, одним з яких є лихоманка. Саме ця ознака була обрана програмою як наступний аналізований предиктор. Підвищення температури встановлено у 6,2 % хворих, що вказувало на можливий запальний процес в організмі. Відсутність температурної реакції давало змогу припустити функціональні розлади. За наявності ознаки «Лихоманка» на тлі абдомінального болю вираженої інтенсивності програма рекомендувала аналіз ознаки «Зміни в гемограмі» для виділення термінальних вузлів. Запальні зміни в загальному аналізі крові були виявлені у 2,7 % пацієнтів. У вузлі 13, що відображає дані про пацієнтів з виявленими зрушеннями в гемограмі, в усіх хворих (100 %) абдомінальний біль характеризувався виразною інтенсивністю, що з більшою ймовірністю свідчило на користь можливої хірургічної патології у даній кількості хворих.

У сегменті В вихідним показником, запропонованим програмою, стала наявність метеоризму, який є одним з провідних проявів функціональних розладів, зокрема синдрому подразненого кишечника. Диспептичні явища у вигляді поєднання метеоризму, який встановлений у 10,2 % хворих, і діареї диктують необхідність виключення інфекційної патології. За нашими даними, 3,2 % пацієнтів потребували консультації інфекціоніста і додаткового обстеження в умовах інфекційного відділення. У разі відсутності ознаки «Метеоризм» для подальшого аналізу як предиктор була обрана ознака «Порушення сну». Цю ознаку виявлено у 13,5 %

хворих, у більшості з них (87 %) переважав біль у животі помірної інтенсивності. Порушення сну внаслідок абдомінального болю потребує виключення органічної патології. У 4,2 % пацієнтів спостерігалось поєднання нічних пробуджень, зумовлених абдомінальним болем з позитивними міхуровими симптомами при об'єктивному огляді, що свідчило на користь біліарної дисфункції сфінктера Одді. У нашому дослідженні наявність функціональних розладів біліарного тракту виявлено у 53,6 % дітей, що було підтверджено результатами УЗД органів черевної порожнини з визначенням евакуаторної функції жовчного міхура і тонусу сфінктера Одді.

Висновки. Таким чином, алгоритм, створений за методом дерев класифікації або ефективної сегментації, дає можливість в стислі терміни провести диференційну діагностику АС у дітей за 9 клінічними ознаками: інтенсивність, локалізація, епізоди абдомінального болю в анамнезі, метеоризм, діарея, лихоманка, порушення сну, міхурові симптоми, зміни в гемограмі, — що важливо для надання своєчасної медичної допомоги та подальшого ведення цих хворих. Слід зазначити, що розроблений алгоритм являє собою наочну схему, яку зручно використовувати в повсякденній клінічній практиці лікаря.

Література

Iyer R, Nallasamy K. Child with Abdominal Pain. *Indian J Pediatr.* 2018 Jan;85(1):71-76. doi: 10.1007/s12098-017-2447-5.

1. Raymond M, Marsicovetere P, DeShaney K. Diagnosing and managing acute abdominal pain in children. *JAAPA.* 2022 Jan 1;35(1):16–20. doi: 10.1097/01.JAA.0000803624.08871.5f.PMID:34908557.

2. Pas R, Rheel E, Van Oosterwijck S, Leysen L, Van De Vijver E, Nijs J, Ickmans K, Meeus M. Endogenous pain modulation in children with functional abdominal pain disorders. *Pain.* 2019 Aug;160(8):1883–1890. doi: 10.1097/j.pain.0000000000001566.

3. Rajkomar A, Dean J, Kohane I. Machine learning in medicine. *N Engl J Med.* 2019;380(14):1347–1358. <https://doi.org/10.1056/NEJMra1814259>

4. Wray CM, Byers AL. Methodological Progress Note: Classification and Regression Tree Analysis. *J Hosp Med.* 2020 Sep;15(9):549–551. doi: 10.12788/jhm.3366.

5. Wurdeman SR, Stevens PM, Campbell JH. Mobility Analysis of Amputees (MAAT 4): classification tree analysis for probability of lower limb prosthesis user functional potential. *Disabil Rehabil Assist Technol*. 2020 Feb;15(2):211–218. doi: 10.1080/17483107.2018.1555290.

**Сучок С. О. — аспірант кафедри дитячої хірургії,
Вінницький національний медичний університет
імені М. І. Пирогова, svitlana_suchok@ukr.net**

**Якименко О. Г. — к. мед. н., доцент кафедри дитячої хірургії,
Вінницький національний медичний університет
імені М. І. Пирогова, ideaclubs@gmail.com**

АБДОМІНАЛЬНИЙ БОЛЬОВИЙ СИНДРОМ НА ТЛІ ДІАБЕТИЧНОГО КЕТОАЦИДОЗУ В ДІТЕЙ

Вступ. Первинна захворюваність на ЦД I типу серед дітей продовжує зростати в Україні та світі. Станом на 2021 р., за даними Діабетичного атласу Міжнародної діабетичної асоціації, в Україні на цукровий діабет I типу страждає близько 9 тис. дітей та підлітків (0–19 років) [1]. Діабетичний кетоацидоз (ДКА)— гостре ускладнення ЦД I типу, що супроводжується накопиченням продуктів анаеробного окиснення глюкози та, як наслідок, виникненням метаболічного ацидозу. Невчасна діагностика даного стану в дітей супроводжується ризиком розвитку набряку мозку (аOR 4,6, 95 % СІ 1,5–11,3), механічною вентиляцією (аOR 13,4, 95 % СІ 3. 8–37,1) та навіть смертю (аOR 28,4, 95 % СІ 1,4–207,5) у перші 90 днів [2]. Наявність больового абдомінального синдрому при ДКА, особливо при вперше виявленому діабеті зумовлює труднощі первинної діагностики ЦД I типу та диференційної діагностики даного ускладнення з гнійно-запальною патологією органів черевної порожнини.

Мета роботи. Аналіз поширеності та характеру абдомінального больового синдрому при діабетичному кетоацидозі у дітей; порівняльна оцінка клініко-лабораторних показників тяжкості перебігу кетоацидозу з абдомінальним больовим синдромом та без нього.

Русак П. С., Зінкевич О. В., Русак С. О., Волошин Ю. Л., Коноплицька А. П., Чорнопищук Н. П. Помилки в діагностиці та лікуванні гострого апендициту в дитячому віці	134
Стосва Т. В., Джагіашвілі О. В., Федін М. В., Соболєва К. Б. Використання методу ефективної сегментації в диференційній діагностиці больового абдомінального синдрому у дітей	138
Сучок С. О., Якименко О. Г. Абдомінальний больовий синдром на тлі діабетичного кетоацидозу в дітей	142
Фофанов В. О., Фофанов О. Д., Матіяш О. Я., Дідух І. М., Бубнів Л. Г. Анальна інконтиненція після хірургічної корекції вродженої колоректальної патології у дітей. Диференційований підхід до лікування	145
Четверіков С. Г., Максимовський В. Є., Капталян М. А., Атанасов Д. В., Четверікова-Овчинник В. В., Четверіков М. С., Пирогов В. В. Оптимізація комбінованого лікування хворих з перитонеальним карциноматозом та іншими інтраабдомінальними метастазами різного первинного походження	150
Розділ 3. НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДИТЯЧІЙ УРОЛОГІЇ ...	155
Гаврилюк А. В., Коноплицький В. С. Вікові особливості морфологічної будови необлітерованого вагінального відростка очеревини у дітей	155
Годік О. С., Дегтярьова Д. С., Недбала В. В., Апалькова В. А. Трансплантація нирки в умовах НДСЛ «Охматдит»	159
Горбатюк О. М., Волос Л. І., Веселий М. Ю., Веселий С. В. Морфологічна структура яєчка у дітей старшого шкільного віку	163
Наконечний Р. А., Наконечний А. Й. Аспекти лікування поодиноких каменів сечовидільних шляхів у дітей	168
Пономаренко М. В., Пузько А. А. Наш досвід лапароскопічної екстравезикальної уретероцистонеостомії за Shanfield	171
Розділ 4. СУЧАСНІ ДОСЯГЕННЯ ДИТЯЧОЇ ОРТОПЕДІЇ ТА ТРАВМАТОЛОГІЇ.....	173
Андрашко О. В., Горелік В. В., Бідула С. В. Посттравматичні ускладнення у дітей з надвиростковими переломами плечової	